

вдання вищого навчального закладу — підготовки фахівця з економіки. Основними мотивами, що впливають на вибір студентів є:

- отримання вищої освіти;
- можливість працевлаштування після закінчення вузу;
- отримання пристойної зарплати;
- покликання;
- можливість займатися науковою діяльністю на цій ниві;
- думка батьків.

Однак *відсутня* закономірність між отриманими в університеті оцінками (оцінкою знань та умінь студентів викладачами-науковцями або самими студентами) та рівнем доходів студентів після їх працевлаштування. Отримання диплому з відзнакою зараз тішить лише самого випускника. Це відбувається в першу чергу тому, що відсутній тісний зв'язок між університетом та роботодавцями.

Йдеться не лише про замовлення роботодавцями на конкретних фахівців, а й про відсутність довіри до якості освіти тих чи інших випускників, відсутність участі роботодавців у підготовці кадрів. Найкращою мотивацією для студентів в максимальному опануванні дисциплін було б працевлаштування найкращих з них у найкращих компаніях та підприємствах. Створення *конкуренції між роботодавцями* за випускників конкретного вузу чи його факультетів є найкращим мотивом для навчання саме у такому ВНЗі, навчання не лише для отримання диплому.

Л. М. Кіндрацька, д-р екон. наук, професор
кафедри обліку в кредитних і бюджетних
установах та економічного аналізу

НАПРЯМИ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ «ОБЛІК В БАНКАХ»

Проведення в нашому університеті педагогічного експерименту з гармонізації освітньої діяльності до вимог Болонської декларації зумовило суттєве оновлення усталених підходів до методики навчання. Загалом методика визначає: перелік загальноосвітніх і прикладних дисциплін, «кількість» наданої теорії, час на індивідуальну і самостійну роботу, період практичного ознайомлення із професією протягом проходження виробничої і переддипломної практики.

Зрозуміло, методики бувають різні: практичні і теоретичні, прості і складні і, врешті, «добрі» і «погані».

Втім, високої ефективності в процесі навчання методика набуває за поєднання чіткої послідовності у наданні студентам теоретичних знань і набутті ними практичних навичок у роботі.

Важливе значення у такому аспекті має самостійна робота студентів.

Водночас із індивідуальними заняттями, її слід спрямувати на поглиблення та розширення набутих знань на лекційних та практичних заняттях. Традиційно, у нашому університеті теоретичній підготовці надається перевага порівняно із практичною.

Поглибити практичні знання можливо не тільки в процесі проходження практики, але і в процесі самостійної роботи. Це особливо актуально на бакалаврському рівні, де навчальними планами практику безпосередньо в установах (на підприємствах) не передбачено.

Зазначену проблему розглянемо стосовно навчальної дисципліни «Облік в банках», вивчення якої на обліково-економічному факультеті здійснюється у VII семестрі, тобто на четвертому курсі. Опанування змістом цього, доволі складного, курсу — своєрідний бар'єр при продовженні навчання за магістерською програмою «Облік і аудит в управлінні банками». Сучасний вітчизняний банк досить складний, багатопрофільний механізм. Втім, знання з обліку банківських операцій потрібні всім управлінцям і працівникам банку.

Як відомо, з 1 січня 1998 р. банківські установи працюють за реформованою системою обліку та звітності. По суті в процесі реформування в банках опрацьовано нову ідеологію обліку на основі загальноприйнятих у міжнародній практиці облікових норм і правил, які постійно вдосконалюються.

У цьому зв'язку окремі законодавчі та нормативно-інструктивні документи Національного банку України зазнають суттєвих змін, причому ці зміни відбуваються досить часто.

Водночас, періодичність змін — коротка. Отже, студенти повинні постійно поповнювати знання, набуті на лекційних заняттях, але вже самостійно. У цьому процесі важливі функції має виконувати керівник курсу за такими напрямками:

- до відома студентів доводяться нормативні документи з обліку, які зазнали змін;
- студент готує короткі нотатки за змістом змін;
- у час, відведений для консультацій, викладач пояснює незрозумілі позиції.

Йдеться про отримання необхідних знань, які, по суті, здобуваються самостійно. Можливо вести мову про певні зміни у тех-

нології навчального процесу, тобто про процес накопичення матеріалу, необхідного для детальної «підкованості» нашого випускника при виконанні майбутніх посадових обов'язків.

Це особливо важливо для банківської практики, яка нині серйозно випереджає теорію. Отже, завдання викладачів — опрацювати достойні методики підготовки спеціалістів і запровадити їх у навчальний процес.

Є тут ще один важливий аспект, а саме: самостійна робота викладача з постійного оновлення власних професійних знань. Це пояснюється тим, що банківський сектор розвивається досить швидко, а окремі технологічні новації впроваджуються в практику протягом одного—двох років.

Особливо це стосується оновлення облікових процедур. Якщо не працювати над підвищенням свого кваліфікаційного рівня, то глибина знань викладача може ставитися студентами під сумнів вже після того, як вони пройшли практику безпосередньо у банківській установі.

Саме тому важливо усвідомити потребу у самостійній роботі, в процесі якої необхідно вчитися. Йдеться про уважне відслідковування змін, ознайомлення із науковими публікаціями, змістом газетних і журнальних матеріалів з обліку в банках, процедур здійснення банківських операцій. Тільки у такий спосіб можливо структурувати і систематизувати напрацьований досвід викладача і запровадити у навчальний процес ефективні методики самостійної роботи студентів.

Слід виходити з того, що у словосполученні «самостійна робота студента» ключове слово — «самостійна». Тому викладач може тільки скерувати її у потрібному напрямі і на власному прикладі довести її значення у формуванні не тільки високоосвіченого спеціаліста, а й людини.

С. І. Ковач, канд. екон. наук, доцент
кафедри обліку, аналізу та аудиту в АПК

**ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ
«ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ»**

У підвищенні якості професійної підготовки фахівців з обліку і аудиту важливе місце займає самостійна робота студентів, оскільки це не лише важливий елемент їх пізнавальної діяльності, а й невід'ємна частина навчального процесу. Так наприклад, само-